

Regeringskansliet
Utbildnings- och kulturdepartementet

Marie Kahlroth
YTTRANDE
2006-02-09
Reg nr 3766-05

Ett utvecklat resurstilldelningssystem för högskolans grundutbildning (SOU 2005:48)

Högskoleverket har anmodats att yttra sig över resursutredningens delbetänkande enligt remiss U2005/5237/UH.

Sammanfattning av Högskoleverkets yttrande

Högskoleverket håller med utredningen om behovet av förstärkta budgetdialoger och krav på utbildnings- och forskningsstrategier. Verket anser emellertid att det behövs mer genomgripande förändringar av styr- och resurstilldelningssystemet än vad utredningen föreslår för att främja kvaliteten i högskolans utbildning.

Högskoleverket har under snart sex år genomfört över tusen granskningar av kvaliteten i högskolans utbildningar. Vissa oroande resultat har påvisats. De närmare femhundra bedömare som medverkat i utvärderingarna är tämligen samstämmiga om vad som behöver göras för att stärka kvaliteten i högre utbildning och använda resurserna på ett effektivt sätt. Det som behövs är profilering, samverkan och koncentration.

Enligt kommittédirektivet ska ett resurstilldelningssystem möjliggöra ett utbildningsutbud med hög kvalitet som efterfrågas av studenter och arbetsmarknad. Systemet ska tillgodose lärosätenas behov av långsiktighet i planeringen så att de ekonomiska effekterna av en förändrad efterfrågan från studenter blir hanterbara. Enligt direktivet bör systemet också ge incitament för att all högskoleverksamhet skall bedrivas så effektivt som möjligt, såväl för det enskilda lärosätet som totalt för landet.

Dessutom ska resurstilldelningssystemet, eller andra åtgärder, ge möjlighet att bedriva utbildningssamverkan mellan lärosäten.

Högskoleverket instämmer till fullo i dessa krav.

Delbetänkandet innehåller ett antal intressanta förslag om förändringar. Verket ifrågasätter dock om de föreslagna förändringarna av styr- och resurstilldelningssystemet kan åstadkomma att de krav som ställs i direktivet uppfylls. De stimulerar knappast heller till profilering, samverkan och koncentration.

Högskoleverket anser i stället att man bör införa ett dialogbaserat styr- och resurstilldelningssystem. Ett sådant system skapar förutsättningar för lärosätena att profilera sig, att samverka sinsemellan och att koncentrera sin verksamhet. Det ger lärosätena större möjligheter att ta egna initiativ och utveckla verksamheten enligt egna

prioriteringar. Det kan också i övrigt leva upp till de krav som i direktivet ställs på ett resurstilldelningssystem.

Högskoleverket föreslår att

- dialogerna mellan lärosätena och utbildnings- och kulturdepartementet utvecklas, med målet att utforma ett utbildningsuppdrag för varje lärosäte
- resurser kopplas till målen
- profilområden införs

Dessutom bör regering och riksdag bli tydligare i sin styrning

Högskoleverkets kommentarer till utredningens förslag

Styrsystemet

Högskoleverket anser att utredningens förslag att införa utbildnings- och forskningsstrategier samt förstärkta budgetdialoger är utmärkta. Högskoleverket anser dock att fler uppgifter bör ingå i strategierna än vad utredningen föreslår. I utbildningsstrategierna är det angeläget att lärosätena beskriver vilken utbildning man avser att bedriva under perioden, samt hur man vill profilera sin verksamhet. Strategierna bör också innehålla en beräkning av vilka resurser lärosätet anser bör vara knutna till uppdraget.

Målen för antalet helårsstudenter inom naturvetenskap och teknik är överflödiga i nuläget. Det kan dock i framtiden bli aktuellt att införa nya mål av denna typ.

Examensmålen bör finnas kvar.

Begränsningen av antalet helårsstudenter inom det konstnärliga området bör finnas kvar eftersom ersättningsbeloppen för konstnärlig utbildning är avsevärt högre än för andra utbildningsområden. Högskoleverket anser att man inte bör införa enhetliga per capitaersättningar för de konstnärliga utbildningsområdena. Enligt verket bör, liksom nu, någon form av marginalkostnadsprincip gälla för utökning alternativt minskning av utbildningsuppdrag.

Högskoleverket stödjer förslaget att universitet och högskolor bör göra analyser av samhällets och arbetsmarknadens framtida behov av utbildade. Dessa analyser kan vara baserade på de underlag som Högskoleverket och andra tar fram.

Verket vill lyfta utredningens förslag om att lärosätena bör göra uppföljningar av tidigare studenter. Systematiska uppföljningar är ett viktigt verktyg för utvecklingen av utbildningarna. De är ett bra sätt för lärosätena att få en uppfattning om i vilken grad en utbildning är anpassad till arbetsmarknadens behov. Informationen kan också ge underlag för att skapa nya utbildningar eller vidareutveckla innehåll och kvalitet i existerande utbildningar. Dessutom kan resultaten hjälpa studenter och sökande att göra medvetna studieval.

Premier till studenter för utbildning inom namngivna utbildningar bör inte införas. En anledning är att det, liksom utredningen understryker, är svårt att bedöma vilka utbildningar som bör premieras på längre sikt.

Resurstilldelningssystemet

Högskoleverket anser inte att nuvarande tjugo utbildningsområden skall ersättas av sex ersättningsområden.

Verket instämmer med utredningen om att det i enstaka fall, framför allt för de konstnärliga högskolorna, kan vara motiverat med en särskild lärosätesresurs. En sådan skulle rimligen få som konsekvens att per capitaersättningarna för de konstnärliga utbildningsområdena minskar. Man bör dock inte införa enhetliga per capitaersättningar för de konstnärliga utbildningsområdena (se kommentar på föregående sida).

Högskoleverket anser dock att en översyn av per capitaersättningarna bör göras i samband med införandet av den nya examensstrukturen. Då bör också frågan om en lärosätesresurs för vissa lärosäten utredas.

Verket instämmer i att sammansättningen mellan ersättningen för helårsstudent respektive helårsprestation bör förändras så att de vardera utgör 50 procent av summan av dem båda.

Utredningens förslag om en uppdelning av grundutbildningsanslaget i en grundersättning om 35 procent av helheten och ett prestationsrelaterat takbelopp om 65 procent skulle inte få någon större effekt. Därför finns ingen anledning att införa en sådan förändring.

Ekonomisk stabilitet

Utredningen föreslår ett antal åtgärder för att skapa ekonomisk stabilitet för lärosätena. Man föreslår bl.a. att lärosätena ska ha möjlighet till obegränsat sparande av helårsprestationer och att dämpningsfaktorer ska införas. Det är rimligt att lärosätena får spara mer än 10 procent av takbeloppet, däremot inte att de får spara överprestationer obegränsat. För effektivt resursutnyttjande måste avsikten vara att lärosätena ska prestera utbildning som motsvarar deras utbildningsuppdrag. Därför måste det finnas en maximigräns för sparande av prestationer och utnyttjande per år.

Utgångspunkter för Högskoleverkets ställningstaganden

Redan när det nuvarande resurstilldelningssystemet infördes år 1993, fanns farhågor om att ett prestationsrelaterat system skulle medföra sänkt utbildningskvalitet. Diskussioner fördes om ett särskilt kvalitetsanslag skulle utgå till lärosätena. Bristande kvalitet skulle leda till att kvalitetsmedlen hölls inne. Detta genomfördes inte. I stället fick dåvarande Kanslersämbetet ett utvärderingsuppdrag som utökades i och med Högskoleverkets tillkomst. Fr.o.m år 2001 kvalitetsgranskas under en sexårsperiod all högskoleutbildning som leder fram till yrkesexamen och lägst kandidatexamen. Syftet med utvärderingarna är bl.a. att kontrollera att utbildningarna uppfyller målen i högskolelag och -förordning. I dagsläget har mer än tusen granskningar genomförts och vissa oroande resultat har påvisats. Utredningen tar inte upp några specifika resultat utan konstaterar enbart att Högskoleverkets kvalitetsgranskningar i huvudsak fungerar väl.

Högskoleverket vill med utgångspunkt från direktivet och utifrån vårt uppdrag särskilt lyfta fram några av de problem som verket har konstaterat i utvärderingarna.

Konkurrens om studenter

Det nuvarande resurstilldelningssystemet har fått som effekt att lärosätena för att öka rekryteringen av studenter erbjuder utbildningar med lockande epitet som exempelvis "media" och "design". Utvärderingarna har dock visat att det lockande innehållet i många fall endast marginellt avspeglas i utbildningarna. I andra fall att utbildningar marknadsförs som "nya", men att det många gånger är fråga om utbildningar som med oförändrat innehåll förses med nya benämningar.

När det gäller vissa utbildningar har också frågan om viss överetablering förts fram i samband med utvärderingarna, exempelvis media- och ingenjörstudier.

Nuvarande ersättningsnivåer och indelning i utbildningsområden innebär att många små utbildningar med vikande rekryteringsunderlag, och dit hör t.ex. de flesta språkutbildningarna, inte kan finansieras inom per capitaersättningarna. Avsikten är visserligen att lärosätena internt ska göra omfördelningar av resurser, bl.a. till dessa typer av utbildningar, men så sker i många fall inte. Högskoleverket har även tidigare pekat på behovet av ett resurstilldelningssystem som säkerställer att utbildningar av nationellt intresse tilldelas rimliga resurser.

Stora studentgrupper och få undervisningstimmar

Lärosätenas brist på resurser påpekas genomgående i utvärderingarna, och i samband med det, att det nuvarande resurstilldelningssystemet bidrar till vissa oönskade konsekvenser. Även om utbildningarna generellt har visat sig hålla god kvalitet finns tecken på kvalitetsförsämringar. Dessa visar sig exempelvis i en ansträngd arbetssituation för lärarna, med stora studentgrupper på lägre nivåer. På många håll i landet erbjuds enbart storföreläsningar på A-nivån, vilket får till följd att antalet undervisningstimmar för studenterna per vecka är mycket få. Det är särskilt tydligt i samhällsvetenskapliga och humanistiska ämnen. Den ensidiga undervisningsformen och begränsade kontakten med lärarna minskar studenternas möjligheter att utveckla den kritiska förmågan och få sina behov av råd och stöd tillgodosedda. Bidragande till dessa förhållanden är också att lärosätena åläggs att utföra ett stort antal uppgifter, som de inte erhåller någon ersättning för.

Hur kan kvaliteten främjas?

Det samfälliga resultatet av Högskoleverkets kvalitetsutvärderingar och analys av nuvarande system är att universitet och högskolor måste profilera sitt utbildningsutbud ytterligare och samverka sinsemellan i högre utsträckning än idag. Dessutom bör vissa utbildningar koncentreras till ett mindre antal lärosäten jämfört med i nuläget. Högskoleverket konstaterar att nuvarande resurstilldelningssystem inte stimulerar en

utveckling av verksamheten i den riktningen, utan snarare en utveckling enligt ovan givna beskrivning.

Problemet förstärks ytterligare av att många högskolor strävar efter att erhålla examinationsrätt i forskarutbildningen, vilket innebär rätten att examinera inom ett helt vetenskapsområde. Det förutsätter hög kvalitet och omfattande verksamhet inom ett mycket brett område, något som kan leda till likriktning av utbildningsutbudet i stället för profilering och koncentration.

Utnyttja dialogen

Det är angeläget att regering och riksdag fullt ut utnyttjar de möjligheter som finns inom dagens system för styrning av universitet och högskolor. Om de strategidokument och budgetunderlag som lärosätena levererar till regeringen inte får effekter på lärosätenas uppdrag, finns en risk att lärosätena prioriterar ned budgetdialogen med departementsledningen. Detta innebär att möjligheten till mer fördjupade diskussioner inte tas tillvara.

Övriga nödvändiga förändringar

Vissa förändringar kan inte uppnås enbart genom resurstilldelnings- eller styrsystemen, utan även andra åtgärder bör vidtas. Det gäller att undanröja administrativa och legala hinder för att underlätta samverkan mellan lärosäten. Ett exempel är att utreda möjligheterna för lärosätena att utfärda gemensamma examina.

Högskoleverket har föreslagit förändringar av de regelverk som styr högskolans organisation (skrivelse till regeringen reg.nr. 30-5189-02) och stödjer initiativet om försöksverksamhet med ändrad organisation i högskolan (yttrande reg.nr 13-3208-05).

Internationell utblick

Liksom utredningen har Högskoleverket gjort jämförelser med andra länders resurstilldelning och styrning av högre utbildning, bland annat en överblick över hur England, Finland och Frankrike arbetar med frågor om förhållandet mellan utbudet av högre utbildning och arbetsmarknadens behov. Några av de iakttagelser som verket anser särskilt relevanta lyfts fram nedan.

Även om olikheterna är stora, finns det flera likheter mellan Sveriges och dessa länders situation. Det kanske mest givna gemensamma förhållandet är att ungdomars intressen och utbildningsval inte alltid stämmer med behovet av arbetskraft. Nästan samma yrkesgrupper är bristyrken eller potentiella bristyrken i de olika länderna. Samtliga ser problemen med en åldrande befolkning och de samhällsbehov som därav följer. Utmaningarna är alltså i stora delar likartade. Strategierna för att lösa dessa utmaningar varierar.

England

Den engelska modellen innebär en stor frihet för lärosätena att bl.a. starta och storleksbestämma utbildningar. När det gäller några yrkesutbildningar finns dock antingen examensmål eller en gräns på hur många utbildningsplatser som finansieras av staten. Regeringen är i lag förbjuden att lägga sig i medelstillelningen till enskilda lärosäten. Tilldelningen sköts därför av en oberoende intermediär myndighet – HEFCE, Higher Education Funding Council of England. Finansieringen betalas ut i form av klumpsummor som lärosätena fritt förfogar över. Det finns fyra huvudnivåer i finansieringen (beroende på ämnesområde), och dessutom kan lärosätena få tillägg för vissa förhållanden, exempelvis hög andel studenter från studieovana miljöer.

Finland

I Finland är inslaget av central statlig styrning jämförelsevis stort, då varje lärosäte förhandlar med staten om bland annat antalet examinerade inom olika områden. Staten tilldelar resurser och rätt att erbjuda olika utbildningar, utifrån ett till stor del resultatbaserat system. Vad som utvärderas är hur lärosätet lyckats uppnå de mål som man satt upp, vilka är baserade på beräkningarna om utbildningsbehoven. Genom förhandlingarna fastställs alltså de kvalitativa och kvantitativa målen, och vilka resurser som krävs för att nå dit. I praktiken har staten därför makten över både pengarna och rätten att ge en viss utbildning. Lärosätet kan föreslå utbildningar inom ett område, men det är ministeriet som ska bevilja examensrätten. Ministeriet kan säga nej, t.ex. om det inte bedöms finnas behov av en utbildning som föreslås. Regionalpolitiska hänsyn kan också påverka beslutet.

Frankrike

I Frankrike finns också stor frihet för lärosätena i etablerandet av (generella) utbildningar. När det gäller yrkesutbildningar krävs tillstånd från regeringen. Medelstillelningen används inte som styrmedel utan bestäms utifrån olika kostnadsfaktorer. Utöver den ordinarie, formelbaserade medelstillelningen förhandlar varje lärosäte med staten fram ett fyraårigt avtal som bygger på lärosätets strategiska planering och inriktning. Avtalet kan t.ex. innehålla nya utbildningar och investeringar och innehåller en viss del ytterligare finansiering. Någon direkt detaljplanering av utbildningarna görs inte av staten. Däremot sker en medveten förändring mot en yrkesinriktning av utbildningen. I det franska systemet finns en stor grad av samarbete mellan arbetsmarknadsaktörer och lärosäten.

Resurstillelningssystemet måste naturligtvis anpassas till landets förutsättningar. Sverige skiljer sig från andra länder på många sätt. För att ange en eventuell förändringsriktning i svensk resurstillelning till högre utbildning vore det fruktbart att hämta inspiration från dessa olika system. På så vis kan frihet för lärosätena förenas med en modell, där de för en dialog med departementet om vilka utbildningar de vill ge och till vilka kvantiteter, och där dialogen utmynnar i att lärosätet åtar sig ett uppdrag.

Högskoleverkets förslag till styr- och resurstilldelningssystem

Högskoleverket gör inte anspråk på att presentera ett komplett förslag till nytt system. Tekniska lösningar och detaljer bör utredas i särskild ordning. Vårt förslag beskriver endast vilka principer verket anser att ett styr- och resurstilldelningssystem bör utgå från.

Det är synnerligen angeläget med ett styr- och resurstilldelningssystem som stimulerar till profilering, samverkan och koncentration. Detta arbete skall utgå från lärosätenas egen planering. Högskoleverket anser att ett sådant system har förutsättningar att åstadkomma ett utbildningsutbud med hög kvalitet som efterfrågas av studenter och arbetsmarknad. Enligt direktivet till utredningen ska resurstilldelningssystemet också tillgodose lärosätenas behov av långsiktighet i planeringen och möjliggöra att de samlade grundutbildningsresurserna utnyttjas bättre.

För att uppnå detta bör enligt Högskoleverket styr- och resurstilldelningssystemet bygga på följande grundprinciper:

- ♦ Regering och riksdag bör vara tydligare i sin styrning.

Regering och riksdag måste tydligt kommunicera prioriteringar och mål för den högre utbildningen. Budgetdialogen med Utbildnings- och kulturdepartementet bör utvecklas och bli en tydligare del i budgetprocessen. Högskoleverkets förslag innebär att dialogernas syfte klargörs och att de får en reell innebörd.

- ♦ Lärosätenas egen planering ska vara utgångspunkt

Utgångspunkt vid utformandet av universitetens och högskolornas uppdrag ska lärosätenas egen planering vara. Lärosätena måste därför i större utsträckning än idag prioritera och långsiktigt planera sina utbildningar. Samtidigt innebär det större möjligheter än idag för lärosätena att ta egna initiativ och utveckla verksamheten enligt egna prioriteringar.

Att ta fram utbildnings- och forskningsstrategier är en bra form för lärosätena att långsiktigt planera och skapa underlag för beslut om utbildningsuppdrag.

Utöver det innehåll i strategierna som utredningen föreslår bör även följande ingå:

- Strategier för profilering, beskrivning av hur det strategiska arbetet ska utföras, inklusive vilka prioriteringar man vill göra.
- Vilken typ av samverkan kring utbildningen man planerar att ha med andra lärosäten.
- Antal utbildningsplatser inom olika områden (i avsikt att räkna fram ett takbelopp).
- Andra typer av uppdrag som lärosätet vill utföra.
- Behov av resurser för att kunna uppfylla det samlade utbildningsuppdraget.

Utbildningsstrategierna bör inkludera all högre utbildning, även forskarutbildning.¹ För sin planering behöver lärosätena ha tillgång till olika underlag. Detta utvecklas vidare längre fram i yttrandet.

- ◆ Uppdraget utformas i dialog

Med utbildnings- och forskningsstrategierna som grund utformas i dialog mellan lärosätet och Utbildnings- och kulturdepartementet ett fyraårigt uppdrag.

I utbildningsuppdraget bör, förutom takbelopp och examensmål, också ingå mål för andra uppdrag. Exempelvis kan ett lärosäte få i uppdrag att öka andelen forskarutbildade lärare. Uppdraget bör också inbegripa arbete med att profilera utbildningen inom ett kunskapsområde eller i någon annan inriktning.

Antalet mål bör vara få. Målen bör utgå från respektive lärosätes möjlighet till måluppfyllnad. Man bör överväga huruvida bristande måluppfyllelse bör få konsekvenser, och i så fall vilka.

- ◆ Resurser kopplas till målen

Med uppdraget ska följa resurser. Resurserna ska gälla såväl för antal utbildningsplatser som för övriga uppdrag och mål.

Högskoleverket har i flera sammanhang konstaterat att det stora antalet icke-finansierade uppdrag till högskolan innebär att resurser för kärnverksamheterna omfördelas på ett ohållbart sätt till andra uppdrag. Det är viktigt att omfattande uppdrag inte medför minskade resurser för undervisningen. Att aktivt bedriva internationaliseringsarbete samt att aktivt främja och bredda rekryteringen till högskolan är exempel på resurskrävande uppdrag. Ett annat mycket aktuellt och kostsamt exempel är att införa den nya examensstrukturen. Därför måste resurser kopplas till den typen av mål.

Högskoleverket bedömer att det krävs nya resurser för att finansiera de uppdrag som lärosätena förväntas utföra utöver själva utbildningen.

Lärosäten som bedriver utbildning i små miljöer, exempelvis de så kallade småspråken, bör erhålla särskilda resurser för den uppgiften. Alternativt kan "småspråk" definieras vid en eventuell översyn av ersättningsnivåerna.

- ◆ Tydligt, flexibelt och rättvist resurstilldelningssystem

Resurstilldelningssystemet bör vara genomskinligt, förutsägbart och flexibelt. Det bör också uppfattas som rättvist. Utgångspunkten för beräkning av ersättning för det tänkta utbildningsutbudet bör vara fastställda ersättningsnivåer. Möjligheter till avvikelser bör dock finnas. Som ovan framhållits bör också andra uppdrag kunna ersättas, till exempel profilering av utbildningsutbudet och fördjupad samverkan med andra lärosäten. Det

---

1. Högskoleverket beskriver inte hur tilldelningen till forskarutbildningen ska ske, eftersom finansiering av forskarutbildning skiljer sig helt från hur grundläggande högskoleutbildning finansieras. Det finns många frågor att ta ställning till, vilket skulle kräva en särskild utredning.

måste finnas utrymme för att i dialogen komma fram till hur stor ersättning som ska utgå.

Motiveringar till ersättningar bör självfallet vara dokumenterade och offentliga. Likaså förutsätts regeringen motivera sina beslut om ersättning.

- ◆ Kontinuerlig uppföljning

Regeringen bör kontinuerligt följa upp utfallet i förhållande till uppdraget och eventuellt justera målen. Uppföljningen kan lämpligen ske vid årliga dialoger, bl.a. baserat på respektive lärosätes årsredovisning. Efter uppdragstidens slut sker den slutliga uppföljningen.

Profilområden bör införas

Sedan nuvarande resurstilldelningssystem infördes har högskolorna utvecklats genom att de haft möjlighet att få inrätta professorer, få examensrättigheter på magisternivå, erhålla vetenskapsområde och i en del fall uppnå universitetsstatus. Nu inrättas inte längre professorer centralt, utan alla lärosäten beslutar själva om anställning av professorer, och nästan alla högskolor har generell rätt att examinera på magisternivå. Rådande statsfinansiella läge tillåter inte några nya universitet. Det är inte heller aktuellt att bevilja vetenskapsområde. Det är dags att finna nya vägar för att stimulera kvalitetsutveckling.

Högskoleverket anser att profilområden bör införas. Det vore ett nytt sätt att stimulera kvalitetsutveckling på alla nivåer inom ett mer avgränsat område än vetenskapsområde. Högskolorna skulle stimuleras att bli framgångsrika inom ett eller fler profilområden, i stället för att sträva efter att uppnå samma bredd som universiteten. I och med att lärosätena profilerar sin verksamhet leder det så småningom till att specifika utbildningar koncentreras till färre lärosäten.

Högskoleverket har redan tidigare framfört att vetenskapsområden inte bör vara den enda grunden för examensrätt för forskarutbildning (se verkets yttrande över forskarutredningens betänkande, reg.nr. 13-1181-04). Det bör även vara möjligt att få examensrätt inom profilområden.

Ett anslag för utbildning och ett för forskning

När den nya examensstrukturen implementeras kommer utbildning på avancerad nivå sannolikt att delvis kunna tillgodoräknas på forskarnivå. Skillnaden mellan utbildning på avancerad nivå och på forskarnivå kommer förmodligen inte att vara så markant. Därför borde lärosätena ha ett anslag för utbildning, på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå, och ett för forskning. Högskoleverket anser således att man bör överväga att samla all utbildning inom ett enda anslag.

De beräkningar som forskarutbildningsutredningen tog fram bör kunna användas som underlag för omfördelning mellan de två anslagen (En ny doktorsutbildning – kraftsamling för excellens och tillväxt. SOU 2004:27).

Ett sätt att skapa än större handlingsutrymme för lärosätena vore att de fick ett enda anslag som omfattar *både* utbildning *och* forskning. Det vore intressant att utreda möjligheten att göra en sådan förändring.

Underlag för strategier och prioriteringar och studenternas val

För lärosätenas planering och för regeringens prioriteringar behövs olika typer av beslutsunderlag. Även studenterna behöver underlag för att kunna göra medvetna studieval. Underlagen bör syfta till att svara på följande frågor på nationell nivå:

- Vilka behov av utbildade finns?
- Hur ser tillgången på utbildade ut?
- Hur har lärosätena lyckats inom olika områden?

Högskoleverket har i uppdrag att lämna underlag för lärosätenas och regeringens planering av utbildningsutbudet i relation till arbetsmarknadens behov av utbildade. Det finns också många andra underlag av verket, Statistiska centralbyrån och andra organisationer att ta del av. Verkets kvalitetsutvärderingar kan i vissa fall utgöra underlag för regeringens prioriteringar.

Utöver analyser av underlag bör lärosätena också kontinuerligt göra egna analyser som tar hänsyn till lokala och regionala aspekter.

Presumptiva studenter behöver få tillgång till resultaten av lärosätenas uppföljningar av tidigare studenter. Resultaten av uppföljningarna kan ge studenter och sökande mer information om utbildningarna och vad de leder till.

Ny examensstruktur

Förslaget till ny examensstruktur för högskolan var inte klart när utredningen lämnade sitt delbetänkande och behandlas därför inte. Nu finns det emellertid ett förslag som måste diskuteras i detta sammanhang. Hur ska balansen mellan grundnivå och avancerad nivå se ut? Ett sätt att reglera balansen är att införa mål för antal nybörjare på avancerad nivå. Ett annat sätt, vilket Högskoleverket förordar, är att införa olika ersättningar för olika nivåer. Detta bör emellertid utredas i särskild ordning.

Beslut i detta ärende har fattats av universitetskansler Sigbrit Franke i närvaro av kanslichef Lennart Ståhle efter föredragning av utredare Marie Kahlroth (avdelningen för statistik och analys). I handläggningen av ärendet har även deltagit utredarna Thomas Furusten och Maria Lönn (utredningsavdelningen) samt Ragnhild Nitzler (universitetskanslerns kansli).

Sigbrit Franke

Marie Kahlroth

